

Yazar : Esra Zarakol

Tarih : Nisan 2016

LEYLA ALATON

“Benim en büyük hobim kadın dayanışmasıdır”

Düşündüğünü her zaman açıkça ve rahatlıkla ifade eden bir insansınız. Renkli bir kişiliğe sahipsiniz. Çocukluğunuzdan beri hep böyle miydiniz?

Gittikçe daha da açıldım. Zaman ilerledikçe, yaş aldıkça, insanların ne kadar birbirine benzediğini, komplekslerimizin, ego problemlerimizin, kıskançlıklarımızın, yani insan olma halimizin ne kadar aynı olduğunu gördükçe daha da rahatladım ve daha da şeffaf oldum. Her zaman açık sözlü, direkt bir insandım ama herhalde artık abartmış durumdayım. Çok direkt çok net şeyler sorabilirim ve insanlar bana, yakınlarına bile itiraf etmedikleri şeyleri çok rahat söylerler. Çok şükür söylenenleri unutuyorum ama unutmasam bile zaten tekrar etmem başkalarına.

İyi bir özellik. Artık kimse direkt değil, kimse düşündüğünü söylemiyor.

Ben de onu anlamıyorum nasıl oluyor.

“FRANSIZCA BİR LİSAN DEĞİLDİR, KÜLTÜRDÜR”

Ortaokulu Sainte Pulchérie Kız Ortaokulu’nda, liseyi Notre Dame de Sion Fransız Lisesi’nde okudunuz. Fransız ekolünde eğitim almak kariyerinizde ne gibi avantajlar sağladı? Dünya görüşünüzde bir farklılık yarattı mı?

Kesinlikle yarattı. Sainte-Pulchérie’de mutlu oldum, Dame de Sion’da çok mutsuz oldum. Çünkü fen bölümüne gittim. Benim hatamdı, en iyi arkadaşlarım orada diye fen bölümüne gittim. O zamanlar akıllı kızlar fen bölümüne giderdi. Onun için ben fen bölümüne gitme gafletinde bulundum. Hayatımda ilk ve son defa ikmale kaldım, zona çıkardım, boşanırken bile çıkarmadım. Sevmedim, çok mutsuz oldum fakat ileride hayatımdaki o çalışkanlığı ve çitanın yüksekliğini Fransız ekolüne borçluyum. Bunu de her yerde söylerim; Fransızca bir lisan değil bir kültürdür. Fransızca bilmek başka bir kültüre sahip olmaktır. Fransız ekolü bana bunu vermiştir. Sainte Pulchérie’de çok sevdiğim, çok saygı duyduğum, hayatımın ilk önemli hocaları oldu; Soeur Catherine, Soeur Monique gibi... Özellikle Soeur Catherine’in bazı söyledikleri hala beynimde duruyor, hafızamda yerleşik. Çok dolu dolu, felsefi görüşler vermiş olan hocalardı bu kişiler. Hayatımda önemli yerleri var.

Bence insanın zaten o dönemi çok önemli; karakterine ve davranışlarına bir yön vermesi açısından ortaokul ve lise dönemi son derece önemli. Karşılaştığı hocalar, onlardan öğrendikleri, arkadaşları... Fransız ekolü de benim o dönemimde bana kılavuz oldu. Ama daha mutlu olmayı, daha az stres altında olmayı ve daha az baskı olmasını tercih ederdim. Eminim bugünkü sistem artık öyle değil ama bizim hakikaten o yaş için çok fazla baskı gördüğümüzü düşünüyorum. **Sistem çok talepkar, ciddi emek gerektiyor**, ödev olarak da... Sayfalarca ezber, sayfalarca... Bugün aksanları iptal etmekten bahsediyor Fransa, düşünebiliyor musun nereden nereye gelmişiz. Ben Fransız okullarındaki öğrenciler arasında yüzde yüz iyi yazan, diktesi tam olan birisini tanımadım. Madame Satenique, ortaokulda beni Champion de Redaction ilan etmişti. Düşünsene 10 üzerinden 6 ile şampiyon oldum. 10 üstünden 9 değil, 10 üstünden 6’yla “yazma şampiyonu” ilan ediliyor. Çıta ne kadar yüksek!

13 YAŞIMDA KENDİ PARAMI KAZANMAYA BAŞLADIM

İş hayatına çok erken yaşta girmişsiniz. Cesur, atak ve girişimci ruhlu bir kadınsınız. İlk girişimcilik deneyiminizi ve kariyer sürecinizin gelişimini kısaca anlatır mısınız?

Bir kere 13 yaşımdan itibaren kendi paramı kazanma çabalarım oldu. Mesela, bir hafta komşunun fuardaki standında durdum. İstanbul Kültür Sanat Vakfı'nın (İKSV) gönüllü çalışanıydım. Konserden sonra sahneye çıkıp çiçek veriyordum. Kolay zannederiz ama o yaşta kolay değildir. Kendine güveni öyle şeylerle kazanırsın. İKSV'nin kapısında durup bilet kesmek, yer göstermek, bunlar hep insanı çalışma hayatına sokan, kendine olan güveni kazandıran şeylerdir o yaşlarda. Bütün bunları yaptım. Sonra Amerika'da üniversite okurken Türkiye'den mal satmaya başladım. O işte çok büyük bir başarı elde ettim. Nitekim Gön deri benim bu satışlarımla Gön Deri oldu, fabrika kurdular. Deri kemerde dünyada önemli bir yere geldiler. Amerika'ya satışı ben başlattım.

Peki, kariyerinizin gelişimi sonra nasıl devam etti? Aile şirketinde mi çalıştınız?

Üniversiteden sonra hemen döndüm. Orada kalabilirdim ve bence kalmalıydım. Dönünce Alarko'da işe başladım. Çok şanslıydım, çünkü Üzeyir Garih'in asistanı olarak başladım. İş hayatındaki çitami Üzeyir Bey'le çalışmak belirledi. Onunla birlikte çalıştığım için son derece mutlu oldum, ondan çok şey öğrendim. Nurlar içinde yatsın, hocaydı, öğreten bir insandı. Kendisine saklayan değil, paylaşan eğiten ve öğreten birisiydi, özel bir insandı. Herkes şimdi bu kadar eğitip öğretmez, öyle bir yeteneği olmaya dabilir. Üzeyir Amca'da vardı.

Sonrasında önce Alkent, ardından Alsit villa ve apartman dairelerinin PR'ını, satış ve marketing işlerini yaptım. Orada da çok şey öğrendim. Sonra Alarko'nun PR'ından sıkıldım, kendi şirketimi kurmak istedim. Megatrend diye kendime bir şirket kurdum. Hiçbir tanıdığım bana iş vermedi. Tesadüfen global şirketler benden danışmanlık istemeye başladılar. Fransız Guyanası'na bile üç kere gittim. Aerospatiale, Alcatel gibi Fransız şirketleriyle çalıştım. Nitekim Légion d'honneur'üm de bundan dolayıdır. Ben bugün Légion d'honneur sahibiysem o kadar büyük Fransız şirketlerine danışmanlık yaptığım ve onlara iyi bir yol gösterdiğim içindir. Türkiye'deki işlerinde Türksat'ın lansmanında, yani ilk Türk iletişim uydusunun atmosfere yollanması projelerinde danışmanlık yaptım.

Sonra da evlendim, iki çocuğum oldu. İşe ara verdim, döndüğümde Alarko Holding'e döndüm ve bugün hem Alarko hem Alvimedica'dayım, Alarko Holding'in yönetim kurulundayım, Alvimedica'da ise çok daha aktif durumdayım.

"ÇALIŞAN KADIN OLAYI YAŞAM NEDENLERİMDEN BİRİ

Alvimedica ne iş yapıyor?

Stent ve balon üretimi yapıyoruz. Hem burada hem İtalya'da üretim yapıyoruz. İki tane fabrikamız var, biri Çatalca serbest bölgede, diğeri de İtalya'da Saluggia'da. Medikal cihaz pazarındayız.

Günümüzde girişimci olmak isteyen kadınlar için bir rol modelsiniz. Mikro kredi desteği çağrısına yanıt veren ilk isim olmuşsunuz. Kadın girişimcilere ne gibi destekler veriyorsunuz? Şirketlerinizde kadın çalışanlara pozitif ayrımcılık yapıyor musunuz?

Kadın olayı, çalışan kadın olayı benim yaşam nedenlerimden biri. 25-26 yaşında Amerika'dan döndüğümde beri kadının çalışma hayatında olmasının herhalde en önde gelen savunucusu, destekçisi ve sözcüsüydüm. O zamandan beri kendimden başka bunun bu kadar farkında olan, bu alanda, bu yolda bu kadar zaman, enerji ve çaba göstermiş birini tanımıyorum. Birçok insan moda diye, artık popüler bir konu diye bu konulara girdi veya giriyor.

25-26 yaşlarındayken siz de çok küçüksünüz hem de o zamanlar hakikaten bu konu çok dile getirilen bir mevzu değildi.

Aynen öyle. Bu konuyu hakikaten bu işi bilenler, akademisyenler dışında veya hakikaten bu konuda çok bilinçli olan küçük bir kadın gurubu haricinde dile getiren, hele benim gibi medya erişimi olan başkası yoktu. Çok eski gazetelerden bulabilirsiniz, bir söyleşimizin başlığı **"akıllı erkek feminist olur"** idi. Her zaman kadın olayının içinde oldum, her zaman savunucusu oldum, her türlü iş kadını derneğinin kuruluşunda yer aldım. Hiçbir zaman başkanlık veya yönetim kurulu üyeliği, vesaire için uğraşmadım. Bir şeyi başlatmayı, öncüsü olmayı seviyorum. Ayağa kaldırıp, yürüyüşünü de garanti ettikten sonra bir dahakine, bir sonrakine geçmeyi seviyorum.

Ama takipçisi de oluyorsunuz değil mi?

Yüzde binbeşyüz. Nitekim KAGİDER, TurkishWIN... Hepsi böyledir, hepsine çok yakınımdır. Bugün global olarak da artık konuşmacıyım. Daha çok kadın, yönetim kurullarında yer alsın düşüncesiyle kurulan ve dünya çapında bir dernek olan Women Corporate Directors'ün (WCD) mayıs başında New York'taki toplantısında konuşma yapacağım.

Ülkeyi aştım artık, New York'a konuşmaya gidiyorum. Çok seviyorum, bu konuda iyi de olduğumu düşünüyorum. Şeffaflık ve direkt olduğum için kendimi her yerde aynı hissediyorum. Benim için hiç fark etmiyor New York'taki kadınlara konuşmakla buradaki kadınlara konuşmak. Benzer dert, benzer problemlerden muzdaribiz.

Burada insan hakları açısından biraz daha farklı sanki...

Farklı, farklı elbette ama girişimci kadın açısından tüm dünyada aynı. Her yerde erkek egemen bir toplumdan bahsediyoruz. Christine Lagarde'ın "Artık bu testesteron kokusu gitmeli" diye bir sözü var. Bugün twitlemiş olmam lazım, 8 erkek arasında tek kadın. Ama öyle kadınlar bunu desteklerse bir değişim olacak.

"ÇALIŞAN KADIN ANNE OLUNCA İŞ HAYATINDAN GERİ KALMAMALI"

Anne olup kariyere devam etmekten bahsedelim... biraz evvel bahsettiniz anne olunca çalışma hayatınıza ara vermişsiniz. Ne kadar ara verdiniz? Bu sizi nasıl etkiledi?

Bu beni çok domestik yaptı. Bugünkü kafam olsa kesinlikle bunu yapmazdım. Çocuğumu büroya getirirdim ama bu kokuyu almaktan geri düşmezdim. Çünkü birden bire kendinize olan güveniniz azalıyor. İş dünyasından uzak kalınca başka şeylere kafa yoruyorsunuz, daha domestikleşiyorsunuz. Ben ara verilmemesi gerektiğini düşünüyorum. Buradan da sesleniyorum genç kadınlara; çocuğunuz olunca kanuni haklarınızı kullanın ama daha fazlasını istemeyin. Çünkü moral olarak da geri düşüyorsunuz. Tabii ki o bebeğin sevgisi, kokusu sizi o rahat yaşama çok çabuk alıştırıyor ve çekiyor ama bir denge bulmakta fayda var. Kadının, yarı zamanlı da çalışsa, evden de çalışsa çalışma

hayatından geri kalmaması gerektiğini düşünüyorum. Bence çok sıhhatli çünkü aksi takdirde kendine olan saygısı azalıyor, başka türlü baskılara da maruz kalıyor. Çevre baskısı gittikçe büyüyor. Yani işin psikolojisi, doğası bozuluyor. Çalışan kadın bir an evvel iş dünyasına dönerse kendisine hayırlı olur.

Biraz da hobilerinizden bahsedelim. İş hayatınızın streslerini nasıl bertaraf ediyorsunuz? Koleksiyoner olduğunuzu biliyoruz?

Enternasyonal ve Türk çağdaş sanat koleksiyoneriyim. Çok seviyorum, beni bu dünyadan koparıyor. Sanatla iç içe olmak, sanat eserlerini, sanatçıları yakından tanımak bana daha demokratik olmayı, sorgulamayı öğretti. Bunun için seyahatler de edebiliyorum veya iş seyahatime onu da katabiliyorum. Nitekim mayısın ilk haftası New York'ta konuşma yapıyorum ama tesadüfen **Frieze NY** da aynı tarihlerde yapıyor. Önemli bir sanat fuarı. Aynı zamanda New Museum'un "Liderlik Konsey"indeyim. Senelik toplantısı aynı hafta yapılacak. Ben zaten her şeyi böyle bir bütün içinde yapmayı seviyorum, çünkü hayat bir bütün. Çalıştığım insanlarla eğlenmeyi de seviyorum, güzel yemek yemeyi de seviyorum. Çünkü çalışırken çok büyük bir zaman harcıyoruz. İş hayatı bizim önemli bir parçamız. Dolayısıyla bir bütün olarak görmekte fayda var bunu.

KENDİ PARANI KAZANIRSAN KENDİ SEÇİMLERİNİ YAPABİLİRSİN

Başka hobiniz var mı?

Spor yapmaya çalışıyorum ama bu sadece yürüyüş çerçevesinde. Benim en büyük hobim hakikaten kadın dayanışmasıdır. En büyük tutkumdur. "Free and Happy" (özgür ve mutlu) diye bir hareket de başlattım. Biliyorsun, kendi parasını kazanan herkes özgür ve mutlu olur, çünkü kendi parayı kazanırsan kendi seçimlerini yapabilirsin. Instagram'da herkesin "Free and Happy" diye gördüğü, bazen bana fotoğraf yolladıkları bir hareket oldu bu. İnsan evli de olabilir, bekar da olabilir ama yeter ki kadın "Free and Happy" olsun. Çünkü kendi parasını kazanan kadın; evli, çocuklu, çocuksuz fark etmez. Mühim olan parasını kazanması ve seçimlerinde özgür olmasıdır.

Dünya edebiyatında kadın yazarlar denildiğinde aklınıza ilk kimler geliyor? Sizi etkileyen kadın yazarlar Türk, yabancı kimler?

Feminist yazarlar. Şu anda aklıma ilk Gloria Steinem geldi. Çünkü "Low Self-Esteem" kendini küçük görme diye bir kitabı var, o çok etkilemiştir beni. Daha çok kadın dayanışması ve kadın konusunda kitaplar okudum. Onları seviyorum, onlardan çok şey öğreniyorum. Yani, işin sosyolojik, psikolojik açıdan niçin böyle olduğunu anlamaya çalışıyorum. Onun için bir kaç isim verip de kimseyi kayırmayalım.

Bir tanesini kayıralım, Bayan Yanı... O dergiyi seviyoruz değil mi?

O kitap değil ki... Bayan Yanı'na bayılıyorum. Bayan Yanı benim için bir tane. Bayan Yanı kadar mizahla gerçeği anlatan bir dergi yok, büyük şans bizde öyle bir dergi olması. Ramize'ye bayılıyorum, dergide çizenlere, yazanlara bayılıyorum. Havaalanında D&R'da Bayan Yanı görmezsem hemen twitleyip şikayet ediyorum. İçinden devamlı karikatür seçip sabahları Instagram'a koyuyorum. Bayan Yanı çok önemli bir dergidir, mutlaka desteklenmelidir. Oradaki mizah hiçbir yerde yok.

Bir tek kadınlar değil bence erkekler de okusa keşke...

Tabii ki, keşke okusa.

Ama kadınların tamamının bence okuması lazım.

Bence de öyle ama dediğin gibi erkek dergilerine de bir sayfasının girmesi lazım. O iyi bir fikir, Ramize ile konuşayım. Leman ve Bayan Yanı'nı karı-koca birlikte çıkarıyorlar. Leman'a da onu sokabilir. Veya bir Leman alana bir Bayan Yanı dergisi verilebilir. Karısına da onu götürsün, fena fikir mi?

Hiç fena fikir değil. Hatta belki karısına da götürdüğünde gözünün ucuyla bakıp, sevebilir...

Seyahat etmeyi de seviyorsunuz, iş icabı da seyahat ediyorsunuz. En sevdiğiniz şehirler ya da en mutlu olduğunuz yerler diye sorsam...

En mutlu olduğum yer Paris ve New York. Çünkü New York'ta yaşadım ve çok iyi tanıdığım için kendimi çok çok iyi hissediyorum orada. Paris'i de sevgilim orada olduğu için ve her gittiğimde daha iyi tanıdığım için seviyorum.

BÜTÜN O FACİALAR, BÜTÜN O ÖLDÜRMELEK GERİDE KALDI ZANNEDİYORDUM, MEĞER İNSAN EN CİDDİ CANAVARMIŞ

Dünyada ve ülkemizde mülteci olayı devam ediyor. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Demografi değişiyor.

Ben, benim hayatımda böyle bir insanlık dramının olabileceğine herhalde söyleselerdi inanmazdım. Hala inanmakta zorluk çekiyorum. Hala televizyonda gördüğümde bu gerçek mi diye kendi kendime soruyorum. Böyle bir şey, bu kadar yakın tarihte nasıl olabiliyor? Anlayabilmiş değilim. İnsan hayatının bu kadar değersizleştirilmesi... Bu kadar büyük bir insanlık dramını ben kendi hayatımda göreceğimi hiç düşünmezdim. Bütün o facialar, bütün o öldürmeler geride kaldı zannediyordum. Ne yazık ki devam ediyor, daha da edecek gibi görünüyor. Ve buna hesapta çağdaş, insan haklarına duyarlı ülkelerin 'benim dışımda olsun da nasıl olursa olsun' şeklindeki yaklaşımları beni dehşete düşürüyor. Dünya daha iyiye gitmiyor.

Standart bir gününüz nasıl geçiyor? Sabah genellikle kaçta kalkarsınız? Kahvaltıda neyi tercih edersiniz? Ondan sonra bir yürüyüş ya da spor sonra mı iş, yoksa direkt işe mi başlarsınız? Akşamları geç yatar mısınız?

Bugün 07.00'de kalktım, 08,00'de kahvaltı ettim. İki yumurta, peynir ve turp. Ondan sonra yürüyüşe gittim, 08.00-09.00 arası. 10,00'da evden çıkıp ofise geldim. Saat 18.30'a doğru çıkacağım, Sakıp Sabancı'yı anma törenine gideceğim. Oradan da eve gideceğim. Bugün tipik bir günüm. Ayakkabımı, çantamı ofiste değiştireceğim. Bütün gün buradayım. Yarın saat 8.30'da başlayan seminere gideceğim, dolayısıyla yürümeyeceğim ve daha erken evden çıkacağım.

Her günüm farklıdır, her günümü ayrı programlarım. Çok seyahatim olur, onun için pratik olmayı çok iyi bilirim. Saçlarımın kısa olması buna çok yarar. Şoförüm vardır, araba kullanmadığım için de arabanın içinde çok iş yaparım, çok kişiyle iş hallederim, bütün e-maillerimi arabada yazarım. Yani ben çok verimli çalışan, vakti efektif değerlendiren bir kişiyim.

Genç kızlara ve kadınlara neler tavsiye edersiniz?

Genç kadınlara kalbimden söyleyeceğim en büyük şey, Allah onları doğru kişilerle karşılaştırsın. Hem işte hem de aşkta. Bence arkadaşlıkta da... Çünkü karşılaştığın insanlar hayatına yön veren insanlar oluyor. Onun için işte, aşkta ve arkadaşlıkla kimlerle ilerlediklerini çok önemsesinler.

İkincisi, mümkünse aile ile iş yapmasınlar. Çünkü aile ile iş yaparken ne yazık ki hisler devreye giriyor, hisler devreye girince iş iyi gitmeyebiliyor. İşin iyi gitmesi için hisleri ortadan kaldırmaya çalışıyorsun. Çok büyük husumetler oluyor. İşle aşk, aile hayatı mutlaka ayrı olmalı. Ne kocaları ile ne çocukları ile ne kuzenleri ile. İşle aile karışmamalı diye düşünüyorum.

Bunların dışında vereceğim bir tavsiye de mutlaka çalışmaları, mutlaka hayata tutunmaları, mutlaka sevdikleri işi yapmaları ve bunun bir lüks olmaması gerektiği. Yani dış doktorluğu okumuş olsalar bile eğer kalpleri fular boyamaksa o işi yapsınlar, onda daha iyi olacaklar. Bugünün kadınının imkanı çok daha fazla, benim zamanıma göre çok daha fazla imkan var. Şöyle ki, internet sayesinde bugün iş yapmak çok büyük bir para gerektirmiyor ama çok büyük bir araştırma ve çalışkanlık gerektiriyor. Günümüzde özellikle kadın küçük girişimciler için mikro krediler var. Şayet iyi bir projen varsa yurt içinden veya yurt dışından, bir şekilde bu parayı buluyorsun. Onun için kendilerine ya da başkalarına bahane bulmasınlar ve sevdikleri işi yapsınlar.